

Een ochtendje zoeken naar zin in Nijkleaster

Stilte, bezinning en verbinding: daar draait het om in Nijkleaster in Jorwert. In de middeleeuwen waren er meer dan vijftig kloosters binnen de grenzen van het huidige Fryslân. In die kloosters ging het bidden en bezig zijn hand in hand. Nijkleaster doet hetzelfde, maar dan op een manier die aan wil sluiten bij deze tijd.   Anne Westerduin

Zelfs wie iets te laat de deur opent omdat het wekelijkse Ochtendgebed al begonnen is, voelt zich 'tige wolkom'. Zonder iets te zeggen, schuift iemand je vriendelijk een stoel toe. Je hoeft niet uit te leggen dat het tijd kost om op een doordeweekse morgen hier te komen. Wie eenmaal zit, ervaart dat de drukte en het rumoer van buiten letterlijk en figuurlijk vervagen tot een aanvaardbaar achtergrondgeluid.

Elke woensdag is er de Kleaster-Ochtend. Het programma begint met een ochtendgebed en vindt plaats in de verbouwde kerk van Jorwert. Het is de vraag wie het boek van Geert Mak echt gelezen heeft, maar de titel kent bijna iedereen: *Hoe God verdween uit Jorwert*. Het heeft het dorp in één klap op de kaart gezet. Vanuit de overtuiging dat veel mensen, binnen en buiten de kerken, zoeken naar zingeving en spiritualiteit wil Nijkleaster mensen en groepen de gelegenheid bieden om zich voor korte of langere tijd terug te trekken en te bezinnen. Zij kunnen zich voegen in het ritme van dit 'klooster', een huis van liturgie en ontmoeting, van werk en plezier, van creativiteit en studie, van inkeer en gebed. Deze zomerserie is een goede aanleiding om te zien hoe het er nu bij staat.

De natuur spreekt de titel van Mak tegen als ik om me heen kijk in Jorwert. De zon schijnt gefilterd door de prachtig groen gebladerde bomen heen. Hoe zei Guido Gezelle het ook alweer?

*Mij spreekt de blomme een tale,
Mij is het kruid beleefd,
Mij groet het altemale,
Dat God geschapen heeft!*

De drukte en het rumoer van buiten vervagen tot een aanvaardbaar achtergrondgeluid

God laat zich zien voor wie er oog voor heeft. Binnen in Nijkleaster zitten op deze woensdagmorgen zo'n 45 mensen. Op zoek naar zingeving. Naar verdieping en naar verbinding. De verstilde sfeer, het zingen en het pianospel wisselen de woorden van de voorganger deze morgen af. Er wordt kort stil gestaan bij een tekst uit Bijbelboek Marcus, waarin een vrouw Jezus smeekt om haar dochter te genezen, wat Hij in eerste instantie afweert. Een verhaal met meerdere lagen, dat de nodige denkstof voor de wandeling van zo meteen oplevert. Een half uur duurt deze overdenking, op de kop af. Het had wat mij betreft nog wel wat langer mogen duren. Dat kan niet van elke kerkdienst gezegd worden.

Kleasterkoeke

De morgen heeft een vaste volgorde. Na de dienst is er tijd voor koffie met kleasterkoeke, speciaal voor het klooster wordt deze koeke, die nog het meest doet denken aan peperkoeke, door een plaatselijke bakker gebakken. Het recept blijft geheim: 'dan heb je alvast één reden om terug te komen', zegt de aller-aardigste gastvrouw.

We stellen ons nu kort aan elkaar voor: wie ben ik, hoe ben ik hier gekomen, wat hebben we onderweg gedaan en gedacht. Tijdens het beantwoorden blijkt deze vraag een metafoor voor het leven te zijn: hoe ben je onderweg? Waar neem je tijd voor?

Diverse mensen blijken hier wekelijks te komen, ze stemmen er zelfs hun werkrooster op af. Anderen stapten deze morgen letterlijk voor dag en dauw op de (race)fiets en komen zo af en toe omdat het verlangen aan zingeving hen hierheen drijft. Tot ver buiten de provinciegrenzen weten mensen Nijkleaster te vinden.

Het tweede gedeelte van de morgen is er de Kleasterkuier: lopend door de omgeving van Jorwert vormen we een lang lint van zinzoekers die in stilte hun weg door het landschap gaan. Gaandeweg wordt het ook in mijn hoofd stiller en geniet ik van dat wat zich in dit frisse landschap aan ons voordoet. Het beeld van het tafeltje met tweehandsboeken aan het begin van de route is me bijgebleven. Het is een mooi beeld dat zonder woorden een antwoord is op de vraag die me

Het recept van de kleasterkoeke blijft geheim. Dan heb je alvast één reden om terug te komen

bezighoudt, namelijk of God verdwenen is uit Jorwert. De oude vormen zijn misschien dan wel letterlijk bij de weg gezet, maar er komen altijd weer andere vormen voor in de plaats. God is niet verdwenen, Hij laat zich op nieuwe manieren in deze tijd aan de mensen zien. Jorwert staat in die zin symbool voor hoe het in heel Nederland gaat.

Het is niet moeilijk om te spreken over de teloorgang van religie, ook in Fryslân. Maar veel zinvoller is het te kijken of we iets over het hoofd zien. Te veel in onze eigen hokjes en vakjes vast zitten. Daarover gaat ook het gesprek tijdens het laatste deel van de wandelroute waarin de stilte wordt doorbroken en je samen met iemand op kunt lopen - als je dat wilt - en je jouw gedachten van die morgen deelt. Een andere gast en ik ontdekken al snel dat we veel gemeenschappelijks hebben wanneer we kijken naar onze levensweg. De eisen die je aan jezelf stelt, de wensen die je hebt. Het verlangen om die weg met God te gaan, wordt gestempeld door de ervaring dat Hij zich altijd weer aan ons voordoet waar wij het niet verwachten. Hij heeft maar weinig nodig: de natuur in volle bloei vanmorgen zegt ons al dat Hij er is.

De Kleasterkuier leidt ons uiteindelijk weer naar Jorwert. Zo van een afstandje bezien, valt nog meer op hoe Nijkleaster letterlijk en figuurlijk in het midden van het dorp staat. Het Latijnse woord *religare* betekent 'verbinden': het aardse en het hemelse worden in Nijkleaster met elkaar verbonden. Maar ook Jorwert en de kerk hier ter plaatse. Ze horen bij elkaar. Zoeken naar zin is iets wat mensen bindt, mensen van vroeger en nu, van de Jorwer-

Een boterham met kaas die iemand anders heeft gesmeerd smaakt net wat beter

ters zelf tot de mensen die hier voor een moment hun auto of fiets parkeren in de hoop hier iets te vinden wat hen verder draagt.

Tot slot wordt er met elkaar gegeten van wat iedereen heeft meegenomen. Op de een of andere manier smaakt een boterham met kaas die iemand anders die morgen heeft klaar gemaakt net wat beter. Alsof je de intentie proeft waarmee dit brood deze morgen is meegenomen: het verlangen om te delen van wat je hebt, in de hoop dat je daarmee de ander versterkt en daarmee ook jezelf.

 Wykein bezoekt deze zomer plaatsen in Fryslân die buiten de top tien vielen van de manifestatie 'It moaiste fan Fryslân', maar die wel op de lijst belandden van bij jury en publiek honderd favoriete objecten of plekken.

 Stemmen op hét ikoon van Fryslân - uw favoriet uit de top tien - kan nog steeds op www.itmoaistefan.frl. Het Eise Eisinga Planetarium in Franeker scoort op dit moment het hoogst met iets meer dan 23 procent van de stemmen.